

බ්‍රසල්ස්හි යුරෝපා සංගමයේ සමුලුව යුරෝපීය ආන්ඩු නායකයන් බැංකුවලට හිස නමයි

EU summit in Brussels
European heads of government bow to banks

2009 ජූනි 26
පීටර් ෂ්වාට්ස් විසිනි

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අර්බුදය යළි හටගැනීම වලක්වනු වස් සමපේක්ෂකයන්ගේ කටයුතු පාලනය කර මූල්‍ය වෙලඳපොලවල් නියාමනය කරන බවට වසරක් තිස්සේම ප්‍රමුඛ යුරෝපීය දේශපාලඥයින් විසින් පොරොන්දු දී තිබේ. අවසානයේදී දැන් කන්ද විලියා මී පැටවෙකු බිහිකර ඇත. සතියකට පෙර බ්‍රසල්ස්හි පැවති ඔවුන්ගේ සමුලුවේ දී යුරෝපීය රාජ්‍ය හා ආන්ඩු නායකයන් විසින් එකඟවූ නියාමනය, ඒ වෙනුවෙන් කැපවීමට පොරොන්දු නොවූ එක්සත් ජනපදය විසින් ක්‍රියාත්මක කර තිබෙන නියාමනයටත් වඩා දුබල ය.

අනතුරු ඇඟවීම් හා යෝජනා ප්‍රසිද්ධියට පත්කරන “යුරෝපීය පද්ධතියේ අවදානම් මන්ඩලයක් (රීඑස්ආර්බී)” සැලසුම් කල ද කිසිදු යෝජනාවක් ඉදිරිපත්කර හෝ ක්‍රියාත්මක කර නැත. ඊට අමතරව දැනට පවත්නා අධිකාරයන් හා කමිටු එකිනෙක සමඟ වඩාත් සමීපව සම්බන්ධ කල යුතු විය. යුරෝපයේ ද ගෝලීයව ද ක්‍රියාත්මක වන බැංකු ජාතික නිරීක්ෂන අධිකාරයන් අතෙහි තැබිය යුතු විය.

බැංකුවල හා ආරක්ෂිත අරමුදල් පිලිබඳ නියාමන කටයුතු මද වශයෙන් දැඩිකල යුතු වුව ද එක්සත් ජනපදයට සමාන අයුරින් යුරෝපය ද ලෝක පරිමාන මූල්‍ය අර්බුදය මුදාහල එම වගකීම් විරහිත හා රහසිගත සමපේක්ෂනයට දිගටම අවකාශ සලසනු ඇත. බැංකුවලට ඔවුන්ගේ අසම්මත නය, අධි අවදානමකින් යුත් නය හුවමාරු හා අනෙකුත් තරයේම සමපේක්ෂනාත්මක මූල්‍ය ගොනු දිගටම පවත්වාගෙන යාමට හැකිවනු ඇත. හරියට ම කුමන වර්ගයේ මූල්‍ය කටයුතු වලට ඉඩදිය යුතු යන්න තීරනය කරන අධිකාරියක් නොපවතිනු ඇත.

බැංකු තම ශේෂපත්‍ර වලින් නය ගොනු මොනම නියාමනයකින් හෝ බොහෝවිට ස්වාධීනවූ, විදේශ මූල්‍ය වෙත පිටමං කිරීම හා ඒවා බදු නිදහස සහිත තැන්වෙත මාරුකිරීම දිගටම සිදුකරනු ඇත. මෙහි අර්ථය, ඔවුන්ගේ නිල ශේෂපත්‍රවල

නොපෙන්වන බිලියන් ගනන් වත්කම් සඟවා තැබීමට බැංකු වලට ඉඩ සැලසෙන බවයි. එවන් භාවිතයන් දැනටමත් තුඩුදී ඇත්තේ අලාභයන් බිලියන සිය ගනන් දක්වා ඉහල නැඟීමටය. ජර්මනියේ රාජ්‍ය බැංකු ගනනාවක් හා හයිපෝ දේපල සමාගම ඉන් වඩාත් කැපී පෙනෙයි.

“මූල්‍ය ආයතනවල අඩක් සැඟවුණු ව්‍යාපාරික කටයුතුවලින් තර්ජන වශයෙන්ම ඉවත්වීමක් සිදු නොවනු ඇත” යන්න “බන්ධනයෙන් මුදාහල භුතයා” යන සිරස් තලයෙන් යුත් ප්‍රකාශයක් තුල සුදෙවිණේ සේනුන් පුවත්පත බැස ඇති නිගමනයයි. “එහි ප්‍රතිපලයක් ලෙස ඊලඟ අර්බුදය, නැතහොත් ඊලඟ කඩාවැටීම පූර්ව සැලසුම්ගතය.”

ජූනි මස ආරම්භයේදී ජර්මන් වාන්සලර් ඇන්ජලා මර්කෙල්, ඩොලර් ට්‍රිලියන ගනනක් එක්සත් ජනපද මූල්‍යායතනවලට පොම්ප කිරීම හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙලඳපොලවල් සඳහා නව රෙගුලාසි පැනවීමට පෙර, මූල්‍ය වෙලඳපොලවල් මත සිය ග්‍රහනය යළි තදකර ගැනීමට ඒවාට ආධාර කිරීම පිලිබඳව, ඇමරිකානු ආන්ඩුව දරනු ලෙස විවේචනය කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් දැන් යුරෝපය තුල ද මූල්‍යායතනවල අනාගත ව්‍යාපාරික කටයුතු පිලිබඳ බලාපොරොත්තු හා ලාභ තීරනය කිරීමේදී, එය සිදුකෙරෙන නීති නියාමයන් තීන්දු කෙරෙන්නේ මූල්‍ය අවශ්‍යතා හා පෙලඹවීම් වලට අනුව බව පැහැදිලිය.

සියල්ලටත් වඩා, යුරෝපයේ විශාලතම මූල්‍ය මධ්‍යස්ථානය ලෙස ලංඩන් නගරයේ තත්ත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අභිලාෂයෙන් ක්‍රියාකරන බ්‍රිතාන්‍ය ආන්ඩුව, කිසිදු අර්ථහාරී නව නියාමනයකට විරුද්ධ වෙයි. එහෙත් ජර්මානු හා ප්‍රත්ස ආන්ඩු ද, සිය රටවල මූල්‍ය කතිපයාධිකාරීන්ට මුහුණදීමට අකමැත්තක් දක්වති. ව්‍යසනයට වගකිවයුතු එකදු මූල්‍ය සමාගමකට හෝ විරුද්ධව ක්‍රියා නොකර ම, අර්බුදයෙන් බැංකු බේරා ගැනීම සඳහා බදු

ගෙවන්නන්ගේ බිලියන සිය ගනන් මුදල් එම ආන්ඩු දෙක විසින් ම පරිත්‍යාග කොට තිබේ.

දැන් ඔවුන්, මොනම පුදුල් නියාමනයක් හෝ “තරගකාරිත්වයට අවාසියක්” ලෙස සලකන අතර, සිය එදිරිවාදීන්ගේ වියදමෙන් අර්බුදය විසඳ ගැනීමේ උත්සාහයක නිරත වෙයි. එහි ප්‍රතිපලය යුරෝපය තුළ ආතතීන් තියුනු ලෙස ඉහළ නැඟීමයි. යුරෝපීය මහ බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මන්ඩල සාමාජිකයෙක් වන ලොරෙන්සෝ බිනී ස්මාගි, මූල්‍ය වෙළඳපොළවල් නියාමනය කිරීම පිලිබඳව මිලාන්හි පැවති සමුද්‍රවක් අමතමින් මෑතකදී අනතුරු ඇඟවූයේ “ප්‍රතිසංස්කරණවල හදිසි භාවය පිලිබඳව පැවති අවධානය ගිලිහී යෑමේ අනතුර හා ජාතිකවාදී ප්‍රවණතා මෙන්ම ආයතනික ඊර්ශ්‍යාව යළි හිස ඔසවන බව ද දැකගත හැකිය” යනුවෙනි.

මෙම අර්බුදය අතරතුර යුරෝපීය සංගමය හා එහි ආයතන, යුරෝපයේ අතිශය බලගතු මූල්‍ය අවශ්‍යතාවන්හි විධායක හස්තය ලෙස විවෘතව ම වැඩ කරමින් ද එම ක්‍රියාවලිය තුළදී පවත්නා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ප්‍රඥප්තීන් විකාරයක් බවට පත්කරමින් ද සිටිති. මෙම ප්‍රවණතා දෙකම බ්‍රසල්ස් සමුද්‍රව තුළ අංශලක්ෂිතව තිබුණි. යුරෝපීය සංගම් මූලස්ථානයේ පස්වෙනි මහලෙහි විශේෂඥයන් එක්ව මෙම ශරත් සෘතුවේ මූල භාගයේ පමණ නීතිගතවනු ඇති මූල්‍ය වෙළඳපොළවල් හැසිරවීමේ රෙගුලාසි සාකච්ඡා කළ අතර, තට්ටු දෙකකට ඉහලින් ආන්ඩු නායකයෝ, අයර්ලන්ත ඡන්දදායකයන් විසින් පරාජයට පත්කළ ලිස්බන් සම්මුතිය ඉදිරියට තල්ලු කරන්නේ කෙසේදැයි සාකච්ඡා කරමින් සිටියහ.

යුරෝපීය ජනතාව තුළ යුරෝපීය සංගමය කෙරෙහි විරුද්ධත්වය වැඩෙමින් හා වඩාත් ඵලිමහනට පැමිණ තිබෙන අතර, එහි ආන්ඩු නායකයින් තම අභිමතය කුමන හෝ විරුද්ධ පාර්ශවයකට එරෙහිව යෙදවීමට, පෙර නොවූ විරු නිර්ධයභාවයකින් යුක්තව, උත්සාහ දරමින් සිටී.

බ්‍රසල්ස් සමුද්‍රවට යන්තම් දින දහයකට පෙර යුරෝපා මැතිවරනයේ සහභාගිත්වය සියයට 43 ක තරම් ඓතිහාසික පහල මට්ටමකට ඇද වැටුණි. බොහෝවිට දක්ෂිණාංශික ස්වභාවයක් ගත් යුරෝ සංගමයට විරුද්ධ පක්ෂ, රටවල් ගනනාවක දී සහයෝගය වැඩිකර ගැනීමට සමත් විය. මැතිවරන ප්‍රතිපලය පොදුවේ අර්ථ ගැන්වූනේ යුරෝපා සංගමයට හා එහි ව්‍යාපාර ගැති නැඹුරුවට පලවූ පුදුල් විරුද්ධත්වයක සලකුනක් ලෙසය. කෙසේ වෙතත් මෙම විරෝධයට හේතු විමසා බැලීම හා ඡන්දදායකයන්ගේ කැමැත්තට හිස නැමීම වෙනුවට ආන්ඩු නායකයෝ වරු ගනන් වාද විවාද කලේ,

වංචනික ලෙස ඡන්දදායකයන් පසු බැස්සවීම සඳහා නීතියේ ඇති කල යුතු නව වෙනස්කම් පිලිබඳව ය.

ලිස්බන් සම්මුතිය සකස් කරනු ලැබුවේ, ප්‍රත්සයේ හා නෙදර්ලන්තයේ පවත්වන ලද ජනමත විචාරන වලින් පරාජයට පත්වූ, යුරෝපීය ව්‍යවස්ථාව සඳහා ආදේශකයක් ලෙසය. ඉන්පසු යුරෝපීය දේශපාලකයන් මවිතයට පත්කරමින් වසරකට පෙර අයර්ලන්ත ඡන්දදායකයෝ ලිස්බන් ප්‍රඥප්තිය පරාජයට පත්කළහ. එවන් ප්‍රතික්ෂේප විමක් පිලිබඳ බිය නිසා අනෙක් බොහෝ රටවල දී ඡන්දය පැවැත්වීමට ඉඩ ලබාදී නැත. කෙසේ වෙතත් යුරෝපා සංගමයේ සාමාජික රටවල් 27 ම එකඟත්වයකින් තොරව ප්‍රඥප්තිය නීතිය බවට පත්වන්නේ නැත. අයර්ලන්තය සමඟ පෝලන්තය හා වෙකොස්ලොවේකියාව ද එය අනුමත කර නැති අතර, ජර්මනියේ දී ප්‍රශ්නය තීන්දු කෙරෙන්නේ, ප්‍රඥප්තියට එරෙහිව ගොනුකළ අභියාචනයක විනිශ්චය ප්‍රකාශයට පත්කිරීම සඳහා, රටේ ව්‍යවස්ථාදායක අධිකරනය ජුනි මාසයේදී රැස්වීමෙන් අනතුරුව ය.

ලිස්බන් ප්‍රඥප්තිය පිලිබඳ අයර්ලන්තයේ දෙවන ජනමත විමසුම ඔක්තෝබර් මස මුලදී පැවැත්වීමට නියමිතව ඇත. දෙවන වරට ද එය අසාර්ථක වීම වලක්වාගැනීමේ අරමුනෙන් බ්‍රසල්ස් සමුද්‍රව, යුරෝ සංගමයේ විශේෂයෙන්ම දක්ෂිණාංශික විරුද්ධවාදීන් සැනසීම ඉලක්ක කරගත් සහන ගනනාවක් සඳහා එකඟ වී ඇත. අයර්ලන්තයේ ගබ්සාවන් තහනම් කිරීමට පනවා ඇති දැඩි නීතිරීති වලට අභියෝග කිරීමට යුරෝව උත්සාහ නොකරන බවට සමුද්‍රව එකඟ විය. එය අයර්ලන්ත බදු ප්‍රතිපත්තියට ඇඟිලි නොගසනු ඇත. එහි පහත් බදු අනුපාතික නිසා සැක කටයුතු බැංකු ගනනාවක් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට අයර්ලන්තයට හැකි වී තිබේ. එරට මැදහත් මිලිටරි තත්ත්වය ද පිලිගනු ඇත.

කෙසේ වුවත් මෙම සහන ලිස්බන් ප්‍රඥප්තිවට ලිබිතව ඇතුලත් නොකරනු ඇත. මක්නිසාද යත් ඒ මඟින් සමස්ත අනුමත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ම යළි සලකා බැලීම අවශ්‍ය කරවන බැවිනි. එය බොහෝ විට ප්‍රඥප්තියේ අවසානයට තුඩු දිය හැකිය. ඒ වෙනුවට මෙම සහන, අතුරු විධි විධානයක් තුලට ඇතුලත් කරන අතර, එහි නීතිමය වලංගුභාවය වෙනත් අවස්ථාවක තීරනය කරනු ඇත. විශේෂඥයින් තව දුරටත් පෙන්වාදී ඇත්තේ මෙම සහන “බොහෝ දුරකට සංකේතාත්මක ස්වභාවයේ ඒවා” බවත් “සංගමය තුළ දැනටමත් පවත්නා නීතිය සනාථ කිරීමක් පමණක් සිදුවන” බවත් ය. (නිව් සුර්වෙර් සේතුන්)

වෙනත් වචනවලින් කිවහොත් සමස්ත ව්‍යායාමය ම, ලිස්බන් ප්‍රඥප්තියට මොනම වැදගත් සංශෝධනයක් හෝ ඇතුළත් කර නොමැති තත්ත්වය යටතේ, අයර්ලන්ත ඡන්දදායකයන් ගොනාට ඇන්දවීම අරමුණු කර ගත් පිලිකුල් සහගත උප්පරවැටියකි.

බ්‍රසල්ස් සමුද්‍රව තුළ කැපී පෙනුණු තවත් මාතෘකාවක් වූයේ, යුරෝපීය සංගම් කොමිසමේ සභාපති මැනුඩෙල් බරෝසෝගේ කාලය තවත් පස් වසරකින් දීර්ග කිරීමයි. මෙම ප්‍රශ්නය මුල්කරගෙන සිදුවන අතර යට ගනුදෙනු, යුරෝපීය සංගමය ක්‍රියාත්මක වන ස්වභාවය පෙන්වුම් කරයි.

මෙම ශරත් සෘතුවේදී අවසන් වීමට නියමිත බරෝසෝගේ නිල කාලය දීර්ග කිරීමට, සමුද්‍රවට පෙර ම ජර්මානු වාන්සලර් මර්කෙල් හා ප්‍රන්ස ජනාධිපති නිකොලායි සාකෝස් එකඟත්වය පලකොට තිබුණි. ඉන් පසුව තිරයට පිටුපසින් ඇති කර ගත් එකඟතා මත, අනෙකුත් සියලු ම රාජ්‍ය නායකයන් එක පෙලකට ගෙන ඒමට ඔවුන් සමත් විය. ‘‘සයිප්‍රසයේ කොමියුනිස්ට්වාදීන්ගේ සිට ඉතාලියේ බර්ලුස්කෝනි දක්වා’’ නායකයන් 27 දෙනාම බරෝසෝට සිය සහාය පල කළහ.

ජර්මානු ෆැස් පුවත් පතට අනුව බරෝසෝ මෙතරම් ආකර්ශනීය වූයේ ඔහු සතු වන ‘‘සැලකිය යුතු අනුගතවීමේ හැකියාව’’ නිසාය. හිටපු මාවෝවාදියෙකු හා දැන් ප්‍රමුඛ කොන්සවේටිව් දේශපාලඥයෙකු වන ඔහු, බලගතු ම මූල්‍ය හා ව්‍යාපාරික අවශ්‍යතාවන්ගේ පෙලඹවීම් වලට අනුගතවීමෙහි ලා ඔහු සතු හැකියාව ගැන ප්‍රසිද්ධියට පත්ව සිටියි.

ෆැස් පුවත්පත ඔහුගේ අසීමිත අවස්ථාවාදය මෙසේ ගෙනහැර දැක්වීය. ‘‘නිදහස් වෙලදපොළ පිලිවෙත තවමත් යුරෝපය තුළ දැල්වෙමින් තිබුණු දින වල ඔහුගේ මඟ පෙන්වීම යටතේ කොමිසම,

තනි වෙලදපොළේ එන්ජිම විය. පසුව ගෝලීයකරනය එහි ආකර්ශනීය නොවන පැත්ත පෙන්වීමට පටන් ගත් පසුව ඔහු, සමාජ නීති පද්ධතියක් සොයා ගත් නමුත්, යුරෝපා සංගමයට එවන් ප්‍රශ්න පිලිබඳව මැදිහත් වීමට වැඩි ඉඩකඩක් නොතිබුණි. පසුව, මූල්‍ය අර්බුදය හමුවේ ඔහුගේ රාජකාරිය බැංකු බේරාගැනීමත් මෝටර් රථ සමාගම් වලට සහායවීමත් බවට පත්වූ විට, ඔහුගේ කොමිසමේ නිලධාරීන්ට අනුන්ගේ සැපතට බාධා කිරීමට අවශ්‍ය නොවීය.’’

බරෝසෝගේ නිල කාලය දීර්ග කිරීම, යුරෝපීය පාර්ලිමේන්තුව ද තමන්ට තැනක් අවශ්‍ය බව කියා සිටීමත් සමඟ අර්බුදයට ගියේය. සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාර්ලිමේන්තු කන්ඩායමේ සභාපති මාර්ටින් ඡුල්ට්ස් හා හරිත පාර්ලිමේන්තු කන්ඩායමේ සභාපති ඩැනියෙල් කෝන් බෙන්ඩිට් යන දෙදෙනා ම, බරෝසෝ අපරිනත ආකාරයකට පත්කිරීම කෙරෙහි සිය විරෝධය පලකර තිබුණි. ලිස්බන් ප්‍රඥප්තිය බලාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත ශරත් සෘතුව තෙක්, තීරනය කල් දැමීමට ඔවුන්ට අවශ්‍ය විය. එවිට හුදෙක් අපේක්ෂකයාට ඡන්දය දීමට පමණක් නොව කොමිසමේ සභාපති නම් කිරීමට සහභාගී වීමේ අයිතිය ද යුරෝපීය පාර්ලිමේන්තුවට හිමිවේ.

සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හෝ හරිත යන දෙපාර්ශවයෙන් කවරෙකුට හෝ සැබවින්ම බරෝසෝ කෙරෙහි කවර අව්‍යාජ විරුද්ධත්වයක් වත් ඇත්තේ නැත. ‘‘ඔහු සිය නව කොමිසම සඳහා පත්කිරීම් සලකා බලන විටත්, ඔහුගේ දෙවන නිල කාලයේ ප්‍රතිපත්ති වැඩපිලිවෙල සකස්කරන විටත්, ඔහුගෙන් සහන ලබාගැනීමේ කැඳර කමෙන් බොහෝ දුරට බරෝසෝ මහතා කෙරෙහි විරුද්ධත්වය පැන නඟින බව පෙනී යයි.’’ ඒ බ්‍රිතාන්‍යයේ පලවන ෆින්ෂල් ටයිම්ස් පුවත් පතෙහි ප්‍රකාශයකි. වෙනත් වචන වලින් කිවහොත් ඡුල්ට්ස් හා කෝන් බෙන්ඩිට් සඳහා ප්‍රධාන ප්‍රශ්නය වන්නේ ප්‍රතිපත්ති පිලිබඳ මූලික මතභේද වලට වඩා තනතුරු හා බලපෑම් කලහැකි තත්ත්වයයි.